

แนวทางการปฏิบัติราชการที่น่าสนใจจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๒/๒๕๖๐)^๑

สรุปสาระสำคัญคำวินิจฉัยศาลปกครอง

เมื่อหน่วยงานทางปกครองได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ กำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการพิพาท ประกอบด้วย ประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ - ๕ คน การที่คณะกรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการจะเริ่มต้นพิจารณาประเมินผลงานทางวิชาการพิพาท อันเป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาทางปกครองได้ก็ต่อเมื่อมีการแต่งตั้งประธานและกรรมการครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว แต่เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการมีกรรมการไม่ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดการประเมินผลงานทางวิชาการพิพาทจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นมติที่ไม่อนุมัติให้ผู้ขอรับการประเมินดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ ๘ ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมีคำสั่ง ที่ ๐๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี ประกอบด้วย ๑. ศาสตราจารย์ ดร. ส. ประธานกรรมการ ๒. รองศาสตราจารย์ ดร. ว. กรรมการ ๓. รองศาสตราจารย์ ดร. อ. กรรมการ และ ๔. รองศาสตราจารย์ ศ. เลขานุการ ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สภามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) มีมติไม่อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการดำเนินการพิจารณาประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีโดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้อง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ ๘ ได้ยื่นคำขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ อันเป็นการยื่นเรื่องก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ดังนั้นการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการและการดำเนินการพิจารณาผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งข้อ ๒.๓.๓ วรรคหนึ่งของประกาศ ก.พ.อ. ดังกล่าว กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีต้องประกอบด้วยประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ - ๕ คน แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี ประกอบ ด้วยประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน และ

^๑ สำนักงานศาลปกครอง. แนวทางปฏิบัติราชการจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐. พิมพ์ที่บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชซิ่ง จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๖๒, หน้า ๑๗ - ๑๙.

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒ คน เห็นว่า การที่คณะกรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี จะเริ่มต้นพิจารณาประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีอันเป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาทางปกครองได้ ก็ต่อเมื่อมีการแต่งตั้งประธานและกรรมการครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ดังนั้น คำสั่งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการที่ ๐๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จึงมีองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบจำนวน ตามที่ข้อ ๒.๓.๓ วรรคหนึ่ง ของประกาศ ก.พ.อ. ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๙ กำหนดไว้ จึงทำให้การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้น พิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่กำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการพิจารณาคำขอกำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ของผู้ฟ้องคดีให้เป็นไปตามข้อ ๘.๑ ของประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๙ โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ส่วนคำขออื่นให้ยกนั้นศาลปกครองสูงสุด เห็นฟ้องด้วยบางส่วน พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่มิมติ ดังกล่าว และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทาง หรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ดำเนินการพิจารณาคำขอกำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ของผู้ฟ้องคดีใหม่ให้ถูกต้อง นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

.....
สืบค้นและเรียบเรียงโดย

นายชุมพล วรวิทยาการ ตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ
ส่วนพัฒนากฎหมายและให้คำปรึกษา กองกฎหมาย